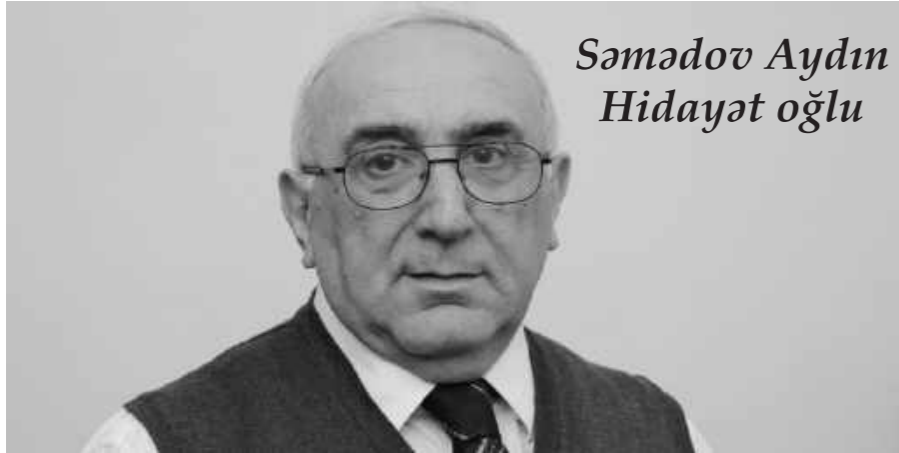

IQTİSAD ELMINİN LAYİQLİ NÜMAYƏNDƏSİ

Samadov Aydın Hidayət oğlu

1951-ci il iyulun 20-də Bakı şəhərində anadan olub. 1968-1972-ci illərdə D.Bünyadzadə adına Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti - UNEC) Əmtəşünaslıq fakültəsində təhsil alıb. 1979-cu ildə Kiyev Ticarət-İqtisad İnstitutunda iqtisad elmləri üzrə namizədlik dissertasiyası müdafiə edib. 1972-1989-cu illərdə AXTİ-da müəllim, baş müəllim, dosent vəzifələrində çalışıb. 1990-cı ildə Kommersiya fakültəsinin dekanı olub. 1992-ci ildə Moskva Kommersiya İnstitutunda doktorluq dissertasiyası işini müdafiə edib, iqtisad elmləri doktoru elmi dərəcəsinə layiq görülüb. 1986-cı ildə dosent elmi adı, 1996-cı ildə professor elmi adı verilib. 1998-ci ildə Rusiya Federasiyası Kommersiya elmləri Akademiyasının müxbir üzvü; 2007-ci ildə həqiqi üzvü seçilib. 2000-2017-ci illərdə "Ticarət" və "Ticarət və gömrük işinin təşkili" kafedralarının, daha sonra "İqtisadiyyat" (rus dilində) kafedrasının professoru olub. 100-dən çox dərsliyi, elmi məqalələri, fənn proqramları, metodiki dərs vasitələri çapdan çıxıb. 2020-ci il iyun ayının 27-də vəfat edib.

Azərbaycan iqtisad elminə ağır itki üz verib. İyun ayının 27-də Azərbaycan iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən biri, iqtisad elmləri doktoru, professor Aydın Səmədov 69 yaşında vəfat etmişdir. Uzun illər çalışdığı Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində (UNEC) iyulun 21-də videokonfrans formatında alimin anım saati keçirilmişdir. Videokonfransda tanınmış iqtisadçı alimlər, mərhumun iş yoldaşları və qohumları iştirak edib.

Elşad Məmmədov, iqtisad elmləri doktoru, professor

Aydın Səmədovun dünyasını dəyişməsi universitetimiz və şəxsən mənim üçün böyük itkidir. Hesab edirəm ki, Aydın müəllimin şəxsiyyətində həm yüksək insani keyfiyyətlər, ilk növbədə daxili mədəniyyət, həm də istedadlı alim, elm xadiminə xas olan mühüm xüsusiyyətlər cəmləşmişdi. Aydın müəllimlə tanışlığım 30 ilə yaxın dövrü əhatə edir. Mən İqtisad Universitetinə qəbul olanda o, dekan vəzifəsində işləyirdi. Beləliklə, Aydın müəllim mənim dekanım, sonra müəllimim, daha sonra isə buraxılış və namizədlik dissertasiyası işlərim üzrə elmi rəhbərim oldu. Tanıdığım 30 ilə yaxın vaxt ərzində Aydın müəllimin heç bir insana nəinki pislik etməsinin, səsinin belə ucaldılmasının şahidi olmadım. Əsl ziyalılıq insanı sadələşdirməli, onu insanlara daha da dəstək verməsinə istiqamətləndirməlidir. Bunun bariz misalı və sübutu kimi Aydın müəllimi, onun insanlara münasibətini göstərmək olar. Aydın müəllim elmi zirvələrə qalxdıqca bir qədər də sadələşir, insanlara dəstək olmağa çalışır. Onun necə insan olmasının ən bariz göstəricisi, dünyasını dəyişəndə tələbələrini, işlədiyi kollektivin üzvlərini bu itkiyə veridikləri reaksiya idi. Ölkədə təbiiq edilən karantin rejimi şəraitində sosial şəbəkələrdə Aydın müəlliminin yüzrlər tələbəsi, həmkarları göz yaşlarını saxlaya bilmirdilər

və bu, onun dünya ilə vidalaşmasının sanki son akkordu idi... Bəyem, bu müəllimin, alimin ictimai çəkisini və nüfuzunu xarakterizə etməmi? Hesab edirəm ki, Aydın müəllim kimi ziyalıların, alimlərin getməsi Azərbaycan elmi üçün çox böyük itkidir. Allah Aydın müəllimə rəhmət eləsin!

Akademik Ziyad Səmədzadə

Respublikamızda iqtisad elmi xüsusilə ötən əsrin 70-ci illərində real həyatla daha sıx əlaqəli şəkildə inkişaf edirdi. Sərt sovet sistemi daxilində Azərbaycan

xalqı inkişaf edir, onun sosial-iqtisadi həyatında böyük keyfiyyət dəyişiklikləri baş verirdi. O dövrdə elm, təhsil, mədəniyyət və incəsənətin inkişafı ilə bağlı görülən tədbirlərin miqyası da çox geniş idi. Biz yaddan çıxarmamalıyıq ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı SSRİ kimi nəhəng bir dövlətin mərkəzləşdirilmiş planlaşdırma, inzibati-amirlik sisteminin tərkib hissəsi idi və bu sistemin məlum nöqsanları sosial-iqtisadi inkişafa da təsir edirdi. Keçmiş Sovetlər sistemində İttifaq mənafeləri üstünlük təşkil edirdi, yəni hər şey ilk növbədə vahid xalq təsərrüfatı kompleks baxımından qiymətləndirilirdi. Bütün bunlara baxmayaraq, sovet rejimi şəraitində Azərbaycan xalqı əsrlərə bərabər böyük inkişaf yolu keçmişdir. Bu nailiyyətlərin əldə olunmasında elm faktorunun, o cümlədən iqtisad elminin də müəyyən payı vardır. Azərbaycanda iqtisad elminin sütunlarından biri də Aydın Səmədov olmuşdur. Hazırda müasir iqtisad elmi bu sütunların üzərində dayanır. Aydın Səmədov bütün ömrünü bu sahəyə həsr edən insanlardan idi.

Aydın Səmədov elmi fəaliyyətini daim tədris fəaliyyəti ilə bərabər yerinə yetirmiş, müxtəlif illərdə institutda dekan, prorrektor vəzifələrində çalışmış və tədris təşkilatçısı kimi də tanınmışdı. A.H.Səmədovun həm Azərbaycan, həm də Rusiya Kommersiya elmləri sahəsindəki xidməti, bu sahələrdəki elmi yenilikləri və elmi-tədqiqat nəticələri Rusiya Kommersiya Elmləri Akademiyası tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş və Azərbaycan Respublikasından ilk dəfə o, 1998-ci ildə Rusiya Kommersiya Elmləri Akademiyasının müxbir üzvü, 1999-cu ildə həqiqi üzvü seçilmişdi. Yadımdadır, mən o vaxt Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində elmi işlər üzrə prorrektor işləyirdim. Aydınla tez-tez görüşüb, söhbət edərək. O dövrdə xarici ölkələrə getmək çətin idi. Yaxşı xatırlayıram, Aydın da Çexoslovakiyaya getməyə can atırdı. Onun həmin ölkəyə elmi ezamiyyəyə getməsinə dəstək oldum. Orada o, elmi-tədqiqat və tədris işləri ilə məşğul olurdu, müxtəlif səviyyəli elmi forumlarda iştirak edirdi. Bir çox elmi məqalələrini də məhz Praqada çap etdirmişdi. 1980-ci illərin əvvələri idi. Ümummilli lider Heydər Əliyevin tapşırığı ilə Bakı şəhərinin kompleks inkişaf proqramını hazırlamaq mənaə həvalə edilmişdi. Bakı şəhər partiya komitəsi və Təhsil Nazirliyinin bərgə qərarı əsasında mənim rəhbərliyimlə institutun nəzdində Bakı şəhərinin sosial-iqtisadi inkişaf prob-

lemləri laboratoriyası yaradıldı. Mən bu işə tanınmış iqtisadçıları, o cümlədən Aydın Səmədovu cəlb etdim və o, Bakıda xidmət sahələrinin kompleks inkişaf məsələlərini araşdırmağa başladı. O vaxtlar mən bir daha Aydının zəhmətsevərliyinin şahidi oldum. Azərbaycanın çox görkəmli iqtisadçı alimləri var. Gənc nəsilləri tanımalıdır. Çox təəssüf ki, bu məsələ hələ də diqqət mərkəzində deyil. Gənc tədqiqatçılar elmi araşdırmalar apararkən əvvəlki nəsillə iqtisadçı alimlərinin tədqiqatlarına diqqət verməlidir. Çünki onların kifayət qədər sanballı elmi tədqiqatları var. Müasir iqtisad elminin köklü, güclü əsasları var. Onlara kölgə salmağa heç kimin mənavi haqqı yoxdur. *Aydın Səmədov bu gün aramızda yoxdur. Amma hər birimizin qəlbində özünəməxsus yeri var. Allah rəhmət eləsin, qəbri nurla dolsun!*

Sonda bu videokonfransın təşkili üçün Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru, professor Ədalət Muradova və professor Elşad Məmmədova öz təşəkkürümü bildirirəm.

Arif Şəkəraliyev, AzDİU-nun "Ticarət və gömrük işinin təşkili" kafedrasının müdiri, Əməkdar elm xadimi, i.e.d., professor

İqtisad elmləri doktoru, professor Aydın Səmədov Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin kollektivi arasında böyük nüfuz, hörmətə malik olan alim və pədaqoq idi. Onun xatirəsi daim əzizdir.

Mən Aydın müəllimi 40 ildən artıq bir müddətdə tanışmışam və onunla bir kafedrada çalışmışam. Aydın müəllim gözəl pədaqoq olmaqla yanaşı, həm də bacarıqlı təhsil təşkilatçısı idi. Uzun müddət dekan vəzifəsində hörmətlə işləmiş və tələbələrə sevimli olmuşdur. O, daima tələbələrə diqqətlə yanaşırdı, onların məişət məsələləri ilə maraqlanırdı. Onun elmi fəaliyyəti daha geniş idi. Keçmiş İttifaqın tanınan alimlərindən idi. Aydın Səmədov iqtisad elmi sahəsində dərin bilik və zəkaya, əsl ziyalılıq, alimlik və vətəndaşlıq mövqeyinə malik olan, sadə, xeyirxah və müdrik insan idi. Aydın müəllim böyük alim, söz sahibi və şəxsiyyət idi. O, elmə həvəsi olan, bu sahədə qabiliyyətli bütün gənclərə elmin keşməkeşli yollarında yüksəlməkdə hər cür mənavi və lazımlı gəldikdə maddi yardım göstərirdi. Bu görkəmli alimin bilavasitə rəhbərliyi ilə 30-dan artıq elmlər namizədi yetişmiş, onlara elmi məsləhət vermiş, çətin günlərində dəstək olmuşdur.

Aydın Səmədovun əsərləri ölkə xaricində də həvəslə oxunur. Onun tədqiqatları MDB məkanında öyrənilir və tədqiq edilir. Xüsusi olaraq Beynəlxalq ticarət və onun təşkili, kommersiya sahəsində tədqiqatları diqqətə cəlb edir.

Professor Aydın Səmədov elmi ictimaiyyətə, xüsusən iqtisadçı alimlər arasında böyük nüfuz sahibi idi. O, üzvü olduğu dissertasiya müdafiələrinin iclaslarında özünün prinsipial mövqeyi və xeyirxahlığı ilə də seçilirdi. Bu nüfuzuna o alim istedadı, elm yolu ilə gedənlərə təmənnasız köməyi, mübahisəli məsələlərdə prinsipial mövqə tutması qazandırmışdır. Alim özündən sonra zəngin elmi irs miras qoymuşdur. O, vaxtsız dünyasını dəyişmişdir.

Allah rəhmət eləsin, ruhu şad olsun.

M.Səmədova, UNEC-in "İqtisadiyyat" kafedrasının dosenti, S.X.Muradova, müəllim
Görkəmli iqtisadçı alim və pədaqoq olan Aydın Hidayət oğlu Səmədov barəsində keçmiş zamanda danışmaq olduqca çətindir. O, həmkarlarının, tələbələrini, bütün yaxınlarının ürəyində nəcbibliyi, kamilliyi, böyüklüyü

ilə əbədi yer tutmuşdur. Müdrik və xeyirxah insanlar mənə həmişə qəlblərdə yaşayır, onların həyatda yoxluqları isə son dərəcə ağır və təəssüf hissi doğurur. Aydın müəllim o qədər alicənab, təvazökar, səmimi insan idi ki, özünü həyatda həddən artıq sadə aparırdı. Aydın müəllim, sözüün əsl mənasında, ziyalı idi. 150-

Mansur Barxudarov, Rus dilində Tədris Mərkəzinin direktoru, i.e.n., dosent

Əziz dostlar, iqtisad elminə ağır itki baş vermişdir. Şəxsiyyətinin çiçəkləndiyi və ziyasının ətrafını işıqlandırdığı bir çağda Azərbaycan xalqının dəyərli oğlu, i.e.d., professor Aydın Səmədov haqqın dərgahına gəlməmişdir. Əziz dostlar, iqtisad elminə ağır itki baş vermişdir. Şəxsiyyətinin çiçəkləndiyi və ziyasının ətrafını işıqlandırdığı bir çağda Azərbaycan xalqının dəyərli oğlu, i.e.d., professor Aydın Səmədov haqqın dərgahına gəlməmişdir.

Aydın müəllimin əziz xatirəsi onu tanıyanların qəlbində daim yaşayacaq.

Səvinc Abbasova, "İqtisadiyyat" kafedrasının müdiri, dosent

Deyirlər, hər insanın bu həyatda öz missiyası var. Tale belə götürüb ki, öz yorulmaz zəhməti ilə milli təhsilə və elmə böyük töhfə qazandıran, hamının sevimlisi - görkəmli alim, mükəmməl pədaqoq, professor Aydın Səmədov kimi dəyərli şəxsiyyətlə mən neçə illər bir yerdə çalışmışam. Hər zaman iş prosesində, istər universitetimizin Metodiki Şurasında, yaxud Dissertasiya Şurasında işləyərkən, istərsə də kafedramızda, müxtəlif məsələlərin müzakirəsində Aydın müəllimin ətrafıdakı insanlara yalnız xoş anlar, gözəl əhval-ruhiyyə, sevimli məqamlar bəxş etmək, öz səmərəli və əzmkar fəaliyyəti ilə gənc nəsillə gözəl örnək, möhtəşəm nümunə olmaq, onlara yaxşı pisdən seçməyi öyrətmək kimi missiyanı həyata keçirmək üçün dünyaya gəldiyini fikirləşirəm. Təvazökar, müdrik, xeyirxah, əsl ziyalı, bizim üçün çox qiymətli olan, professor Aydın Səmədovun yeri kafedramızda hər zaman görünəcək.

Natiq Hüseyn oğlu Qurbanov (RİM), i.e.n., dosent

Rəhmətlik Aydın müəllimlə tanış olub, özümə sonrakı ömrüm boyu fəxr etdiyim dost və qardaş qazandıqımıza görə öz talehimə və alimlər arasında işgüzar və dostluq münasibətləri yaradan aqsaqqalımız, akademik Ziyad Səmədzadəyə minnəttaram. Professor Aydın Səmədov öz adına layiq əsl aydın, səmimi insan və alim idi. Onu professor adı yox, o, özü professor adını yüksəklərə qaldırırdı. O, həmişə mənim qəlbimdə yaşayacaq. **Allah rəhmət eləsin!**

Zöhrə Mustafayeva, i.e.n., dosent; Sevrə Məmmədova, dosent: Çox

Rəsul Balayev, UNEC "Rəqəmsal iqtisadiyyat və İKT" kafedrasının professoru

Dissertasiya Şuralarında daha sıx olmuşdur. Aydın müəllim elmi kadrların hazırlanmasına böyük diqqət və həssaslıqla yanaşırdı. O, müzakirə və diskussiyalarda həmişə yüksək tərəkür nümayiş etdirir, idrakı və prinsipiallığı ilə fərqlənirdi. Əsl ziyalı, peşəkar müəllim olaraq, dərin intellektli elm xadimi idi. Nurlu təbəssümlü siması, xoş xasiyyəti, xeyirxahlığı və təvazökarlığı ilə fərqlənən Aydın müəllim iqtisad elminə böyük töhfələr vermişdir. Onu elmi ictimaiyyətə gəlməli alim olaraq, bazar şəraitində ticarət inidarəedilməsi sahəsində respublikada elmi məktəblərin yaradılmasından biri kimi tanınmış və qəbul etmişdir. Unudulmaz və görkəmli alimə Allahdan rəhmət diləyir, ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı veririk.

Professor Aydın Səmədov barədə keçmiş zamanda danışmağa çətinlik çəkirəm. O, ən yüksək insani keyfiyyətləri ilə yadımdadır. Postsovet məkanında Azərbaycan elminə layiqli şəkildə təmsil edirdi. Kitabları böyük auditoriyada oxunur. Bu əsərlərin tədqiqatçılar və iqtisadçılar üçün uzun zaman çox gərəklə və faydalı olacağına şübhə etmirəm. Aydın Səmədovun xarici akademiklərlə üzlüklü və davamlı fəaliyyəti çox məhsuldar olub. Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində (UNEC) fəaliyyəti professor-müəllim və tələbələrin gözəl xatirəsinə çevrilir. Əminəm ki, Aydın Səmədovu tanıyan hər kəs üçün onun işıqlı xatirəsi əzizdir. Elmdə və pədaqoji fəaliyyətdəki uğurları, əsərləri və nurlu siması yadımdan çıxmayacaqdır. **Ruhu şad olsun.**

Səmədov Hidayət Aydın oğlu

H ö r m ə t l i videokonfrans iştirakçıları, dəyərli qonaqlar! Dünyada və həmçinin dövlətimizdə baş verən "Covid 19" pandemiyası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin göstərişi ilə Nazirlər Kabinetinin yanında yaradılmış operativ qərərgahın qərarına əsasən, yas mərasimlərinin təşkili müvafiq olaraq dayandırılmışdır. "Covid 19" pandemiyası ilə mübarizə dəstək olaraq atamın yas mərasimi təşkil edilməmişdir. Söz veririk ki, bu yaxın zamanlarda mövcud olan qaydada qanunvericiliyə uyğun olaraq atamın - Səmədov Aydın Hidayət oğlunun yas mərasimi olacaqdır. Mənim bu çətin dövrdə sizin onlayn qaydada vida mərasimini təşkil etmənin atamın sizlərə əziz olmasının, sizin gözünüzdə ölümdə böyük hörmətə malik olmasının bariz göstəricisidir. Videokonfrans zamanı bir daha sübut olunmuşdur ki, cəmiyyətdə Aydın müəllimin qazandıdığı hörmət və uğurlarla ömrünün axırına qədər fəxr edəcəyəm. Ayır-ayrılıqda hər birinizə, bütün videokonfrans iştirakçılara, başda Ziyad müəllim olmaqla öz təşəkkürümü bildirirəm. Vaxtınıza ayırın bu vida mərasiminə qoşulub atamı yad etdiyinizə görə sizlərə Allahdan can sağlığı diləyirəm. **Hər birinizə özümün və ailəmin adından dərin minnətdarlığımı bildirirəm.**